

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/347/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

324/2015. számú (IX. 24.)

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2015. július 1-én előterjesztett **panaszát** a 2015. szeptember 24-én megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a D. Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos 2015. július 1-én, postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, a vele szemben 2015. június 29-én foganatosított rendőri intézkedés miatt.

I.

1) A panaszos beadványában előadta, hogy 2015. június 29-én a férje és ő - a lakóhelyén tapasztalok hatására odáig fajultak a dolgok –, hogy az előző nap, mint egy bűnöző a D. Rendőrkapitányság fogdájában kötött ki, kb. 5-6 órára.

A panaszos a beadványában elmondta a szomszédja furcsaként aposztrofált dolgait, így: állandó hangoskodó veszekedések egymás között; az ablakra kitette a magnót más nyugalmát zavarva; a gyerekeiket hangosan fegyelmezik.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

A rendőri intézkedés napján valami történhetett a szomszédoknál, amely a panaszos udvarán csapódott le. Ezek látható testi sérülést okoztak a panaszos két karján, amelyet a K. Gy. kórházban kezeltek két rendőr kíséretében. Amiről a papírt ők aláírták, de a panaszos nem látta mit ír alá, mert a szemüvege a portán maradt. Az egyik rendőr helyi rendőr (Sz. L.), a másik pedig nem vállalta személyazonosságát, mert nem látta a panaszos a rendőr nevét a felső ruházatán.

A panaszos rendőri túlkapás miatt szeretne feljelentéssel élni a két rendőr ellen. Emellett kérelmezte a Testületet, hogy vizsgálja meg a szomszédok pszichikai állapotát, vagy beszélgesse el velük olyan szakember, aki erre a feladatra született. A panaszos továbbá feljelentéssel szeretne élni R. T. 2. gyermekével szemben, aki viccből, unaloműzés gyanánt megrongálta a kerékpárjaikat; T. S. ellen, aki maradandó sérülést okozott mindkét karján; valamint ifj. L. A. ellen, aki a panaszos szeme láttára ültetett kenderet és a panaszos gyenge állapotú kerítésén gyakorol; ott vezeti le az energiáját.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a D. Rendőrkapitánysághoz. A rendelkezésre bocsátott iratok alapján az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető 2015. július 28-án kelt átiratában arról tájékoztatta a Testületet, hogy 2015. június 29-án a Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központjába (továbbiakban: TIK) 7 óra 25 perckor tett bejelentést T. S., mivel elmondása alapján a panaszos, aki a szomszédja, eltulajdonította a cipőiket a bejárati ajtója elől.

A TEK a helyszínre irányította a D. Rendőrkapitányság H. Rendőrőrs állományaiba tartozó „Á-409/3” hívóval 7 órától 19 óráig szolgálatot ellátó B. L. r. tőrm-t és P. R. r. főrm-t, akik feladataikat stabil megkülönböztető jelzéssel ellátott szolgálati személygépjárművel látták el.

A helyszínre 7 óra 55 perckor érkeztek meg az intézkedő rendőrök, akik meghallgatták a bejelentőt és a feleségét, akik elmondták, hogy a szomszédjuk – a panaszos – , aki véleményük szerint nem teljesen normális 2015. június 29-én, reggel bekopogtatott hozzájuk, majd az udvarukon szaladgált, amely sajnos korábban is gyakran előfordult, így ennek nem tulajdonítottak jelentőséget. Ezt követően az udvarra szerettek volna kimenni, de a bejárati ajtó előtt korábban lerakott cipőiket nem találták, amelyeket véleményük szerint a panaszos vihetett el. A két telek között elválasztó kerítés nincs. A rendőrségre ezért tett bejelentést.

Az intézkedő rendőrök az elmondottak alapján a panaszost is meg kívánták hallgatni a történetekről, így a panaszos lakásához mentek, bekopogtattak, azonban a rendőrök kopogására, majd kiabálására senki sem nyitott ajtót, de az intézkedők végig hallották és látták az ajtó mögötti mozgásokból, hogy a házban tartózkodik valaki. Ezt a szomszédok is megerősítették; elmondták, hogy a panaszos otthon tartózkodik. A rendőrök tovább próbálkoztak a kommunikáció megteremtése érdekében, de az ajtót a panaszos nem nyitotta ki. Ezt követően 8 óra 25 perckor hirtelen a bejárati ajtón lévő kisablak kinyílt és azon kinyúlva a panaszos egy műanyag flakonból hypót locsolt a rendőrök irányába.

A hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény elkövetőjét, a panaszost 8 óra 40 perckor a bejárati ajtó mellett álló rendőrök az ajtó kinyílását követően azonnal elfogták és álló

testhelyzetben P. R. r. ftörm. a jobb, míg B. L. r. törm. a bal kezét megragadva a csuklójánál hátrabilincselték.

Ezt követően a helyszínre hívott mentő gépkocsiban az OMSZ munkatársai ellátásban részesítették, mivel a jobb könyökén felszíni hámsérülés volt tapasztalható, amelyet elmondása alapján nem a rendőri intézkedés során szerzett. Az OMSZ munkatársai a panaszost a mentő gépjárművel Zs. J. mentőtiszt tájékoztatása alapján a K. Gy. Kórház Traumatológiájára szállították, majd a Pszichiátriára, amelyben karhatalmi segítséget T. V. r. alezredes döntése alapján a D. Rendőrkapitányság Járőr-és Őrszolgálati Alosztály állományából jelölte ki.

Az intézkedéssel kapcsolatban meghallgatott tanúk T. S., B. K., L. A., akik egybehangzóan elmondták, hogy látták, amikor a panaszos a rendőröket lelocsolta a hypóval, pedig a rendőrök csak kommunikálni akartak vele.

Az intézkedés kezdeményezésére a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 13. § (1) bekezdése alapján került sor, tekintettel arra, hogy az állampolgári bejelentés alapján a rendőröket intézkedési kötelezettség terhelte.

A helyszínen az intézkedő járőrpáros T. S. bejelentése alapján jelent meg. A bejelentés alapján a panaszos meghallgatása is szükségessé vált, mivel szabálysértés, vagy bűncselekmény elkövetésére utaló körülmény merült fel a bejelentő által elmondottak alapján. Az intézkedő rendőrök a meghallgatni kívánt személy részéről semmiféle erőszakra, vagy ellenállásra nem számítottak, mivel korábban erre utaló jel nem merült fel, valamint az intézkedésre is csak az ügy tisztázása érdekében került sor, amelyet többször is hangzottak a kommunikáció felvétel során.

Tekintettel arra, hogy a panaszos lelocsolta a rendőröket hypóval és ezzel megvalósította a hivatalos személy elleni erőszak büntettét, így őt a rendőrök az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján elfogták.

A panaszossal szemben a rendőrök az Rtv. 37. § b) pontja alapján az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszély megszüntetése érdekében biztonsági intézkedést alkalmaztak.

A panaszossal szemben kényszerítő eszközként a rendőrök testi kényszert az Rtv. 47. § alapján, bilincset 8 óra 40 perc és 8 óra 50 perc között az Rtv. 48. § b) pontja alapján alkalmaztak. A rendőrök a testi kényszert az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszer) alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazása során nem csorbult a panaszos emberi méltósága. Az intézkedő rendőrök a testi kényszer és bilincs alkalmazását a panaszossal szemben álló helyzetben hajtották végre, amelyet a panaszos testi felépítése is indokolt.

A panaszos személyi szabadságának a korlátozására az általa elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntette alapján, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározottak szerint került sor, mivel állampolgári bejelentés által lopás szabálysértése/vétsége elkövetése miatt vele szemben intézkedő rendőröket hypóval (maró anyaggal) leöntötte.

A panaszos személyi szabadságának korlátozása 2015. június 29-én 8 óra 25 perctől 13 óra 55 percig került sor, amelynek során az OMSZ munkatársai rendőri kísérettel az otthonából a K. Gy. Kórház Traumatológiai Osztályára, ezt követően pedig a Pszichiátriai Osztályra szállították, ellátását követően a D. Rendőrkapitányság központi objektumába állították elő, az előállító helyiségben.

A panaszosnak jobb könyökén felszíni hámsérülés volt tapasztalható, amelyet elmondása szerint nem a rendőri intézkedés során szerzett. A sérülés ellátására a rendőrök az OMSZ munkatársain keresztül intézkedtek, akik a panaszost a K. Gy. Kórház Traumatológiai Osztályára, majd zavartsága miatt a Pszichiátriai Osztályra szállították. A kórházban a vizsgálatok során megállapították, miszerint a panaszos jobb karján felületi hámsérülés, valamint a bilincs nyomai látszóttak (enyhe bőrpír), amelyek Dr. D. Z. megállapítása alapján nyolc napon belül gyógyuló sérülések voltak. A panaszos a sérülései ellátását a részletes orvosi tájékoztatás ellenére megtagadta.

A panaszos az intézkedéssel kapcsolatban a személyi szabadság korlátozásáról szóló igazolást, valamint a meghallgatási jegyzőkönyvet írta alá. A rendőri intézkedés során a rendőrök felé semmiféle panasz nem hangzott el azzal kapcsolatban, hogy nincs szemüvege, és nem tudja elolvasni, hogy mit ír alá.

2) A panaszos elfogásának végrehajtásáról/kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a panaszossal szemben 2015. június 29-én 8 óra 25 perckor az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatást, az Rtv. 29. § (6) bekezdés szerint átvizsgálást, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint előállítást, laccímén az Rtv. 47. § szerint testi kényszerítést és az Rtv. 48. § b) pontja alapján bilincset alkalmaztak. A kényszerítő eszközök alkalmazására a figyelmeztetés megtörtént. A panaszos a bilincset 2015. június 29-én 8 óra 40 perctől 8 óra 50 percig viselte a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (4) bekezdés b) pontja alapján a kezek előre illetve hátra bilincselésével. Az intézkedés során sérülés, anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. § (1) bekezdés alapján a panaszos hozzátartozójának/képviselőjének kiértesítését kérte/nem kérte. (A jelentésben nem szerepel, hogy a panaszos kérte a kiértesítést, avagy sem.)

Az intézkedés alapjául szolgáló esemény rövid leírásánál szerepel, hogy az intézkedő járőrpáros a szolgálati idejében a TIK ügyelet utasítására jelent meg T. S. laccímén, hiszen a személy lopásról tett bejelentést. A rendőrök kiérkezését követően felvették a kapcsolatot a bejelentővel, aki rendőri kérdésre elmondta, hogy a mai napon, a reggeli órákban arra lett figyelmes, hogy a szomszédságában lakó általa ismert panaszos átment hozzájuk, bekopogtatott az ablakon és onnan két darab munkavédelmi cipőt és egy darab gyerek cipőt eltulajdonított az udvar területéről, amelyet a bejelentő látott. Elmondta még, hogy rendszeresen probléma van a panaszossal, sokszor volt rá példa, hogy megfenyegette őket és többször hangoztatta az öngyilkossági szándékát már, illetve szerinte pszichés problémái is lehetnek a panaszosnak. Ezt követően értesítette a rendőrséget a bejelentő. Mászt az ügyvel kapcsolatban nem tudott elmondani.

Miközben a rendőrök meghallgatták T. S. bejelentőt, az általa megjelölt panaszos az utcán, később pedig az udvaron tartózkodott, de a rendőrök még nem vonták intézkedés alá. Mire meghallgatták a bejelentőt addigra a panaszos bement a házába és bezárta az ajtót. Ezután a rendőrök bementek a nyitott bejárati kapun és a ház bejárati ajtajához érve közölték a bent

tartózkodó panaszossal a napszaknak megfelelő köszönéssel, hogy a rendőrségtől jöttek és bemutatkozásuk, jelvéyszámuk, rendfokozatuk, illetve szolgálati helyük közlésével kezdték meg az intézkedésüket, majd közölték vele a bejelentésben foglaltakat és felszólították, hogy nyissa ki az ajtót és mondja el a történeteket. A panaszost többször felszólították a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, de a felszólítások ellenére sem volt hajlandó ajtót nyitni a rendőröknek, hanem csak össze-vissza beszélt és kitért a felé feltett kérdések megválaszolása elől. A panaszossal többször közölték, hogy rendőrök és a szomszédja bejelentését jöttek leellenőrizni, de ennek ellenére sem nyitott ajtót a rendőröknek és később már nem is válaszolt.

A leírtakra való tekintettel a panaszos részére a szolgálati mobiltelefonon keresztül mentőt hívtak, illetve Dr. Gy. J. körzeti orvost is kiértesítette a rendőr az elsődleges orvosi vizsgálatok elvégzése miatt. Miközben várták a mentő kiérkezését mindkét rendőr a bejáratú ajtó melletti beton lépcsőn állt az ajtó mellett. Próbáltak a panaszossal kommunikálni és szóval tartani a doktornő megérkezéséig, mivel nem volt tisztázott a helyszín, hogy van-e öngyilkossági szándéka, avagy sem. A házon egy bejáratú ajtó volt, illetve több ablak, de mind zárt, csukott állapotban volt. Ekkor semmiféle előzmény nélkül a bejáratú ajtón lévő kémlelő részt kinyitotta a panaszos, kidugott egy fekete dobozt, majd elkezdte az ajtó mellett álló rendőröket valami erős szagú folyadékkal lelocsolni. Amint elkezdett locsolni a rendőrök leléptek a lépcsőről, hátrálni kezdtek az ajtótól. A későbbiek során érezték, hogy a folyadék, amit rájuk öntött a panaszos hypo volt. Ezt követően a panaszos bezárta az ajtó kémlelő részét. Ezt követően a rendőrök többször felhívták a panaszos figyelmét, hogy ők rendőrök, amelyet amikor megérkeztek a bejelentés helyszínére saját maga is láthatott. Ekkor ismételt felszólították a „Törvény nevében!” szavak előrebocsátásával, hogy nyissa ki az ajtót és vesse alá magát a rendőri intézkedésnek, amelynek nem tett eleget most sem.

A történetekre való tekintettel az eseményt azonnal jelentették a rendőrök. A központ a helyszínre erősítést küldött, illetve a szolgálati mobiltelefonon az egyik rendőr T. V. r. alezredes, őrsparancsnok urat kérte. Ekkor érkezett ki a helyszínre Zs. J. mentőtiszt vezetésével a mentő, 8 óra 35 perckor, akik egyből elkezdtek a rendőröket ellátni. Közben a helyszínre érkezett Dr. Gy. J. orvos is. Miután ellátták a rendőröket, a rendőrök a doktornővel és a mentősökkel közösen mentek a falhoz, ahol a bejáratú ajtó volt és ismételt megkísérelték kihívni a panaszost a házból. Pár perc elteltével kijött a panaszos a házból és kiállt az ajtó elé, a kezei hátra voltak téve. Ekkor az egyik rendőr felszólította a „Törvény nevében!”, hogy tegye maga elé a kezeit, amely felszólításnak engedelmessé vált. Miután a rendőr látta, hogy nincs semmi a kezeiben, ekkor testi kényszert alkalmazott vele szemben, majd a hely szűke miatt az előtérben álló testhelyzetben megbilincselte a kollégája közreműködésével. B. L. r. törm. a bal kezét megfogva, P. R. r. ftörm. a jobb kezét megfogva a panaszos kezeit hátratekerték a tanult elővezető fogással, majd B. L. r. törm. megbilincselte. A panaszost a mentő gépkocsiban helyezték el vizsgálatok elvégzése végett. Majd a segítségként érkező P. B. r. ftörm. és B. J. r. ftörm. rendőröknek adták át a panaszost, akik bekísérték a K. Gy. Kórház Trauma és Pszichiátriai Osztályára, majd a vizsgálatok elvégzését követően átszállították a VRK-ra.

A fent leírtak miatt B. L. r. törm. szolgálati nyári kék rövid ujjú, vállpántos inge és a 12M mintájú szolgálati téli pantalló teljes mértékben a szolgálatra alkalmatlanná vált, mivel az a ráöntött hypo miatt kifakult, amelyről a BÜ.Tech. fotókat készített; ezeket pedig a H. Rendőrőrs lefoglalta. P. R. r. ftörm.-nek az esemény következtében a szolgálati nyári kék rövid ujjú vállpántos inge egy pár ftörm. váll-lap és a 12M mintájú szolgálati téli pantalló szintén a

szolgáltra alkalmatlanná vált, amelyről a Bü.Tech. fotókat készített és azokat a H. Rendőrőrs lefoglalt.

A helyszínt 9 óra 50 perckor a kiérkező szemlebizottságnak, eredetben adták át.

A fent történt eseményt az utcán álló T. S., B. K. és L. A. látták, akiket tanúkutatás keretein belül hallgattak meg, majd a H. Rendőrőrsön a nyomozók is meghallgatták őket.

A panaszos körözési rendszerben nem szerepel.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 2015. június 29-én 9 órakor történt meg. Az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást a panaszosnak kiadták.

A panaszost további intézkedés végett 2015. június 29-én 9 óra 20 perckor adták át a helyszínre kiérkező két rendőrnek.

3) Az elfogás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint végrehajtott igazoltatást, az Rtv. 29. § (6) bekezdés szerinti átvizsgálást, az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítást, valamint az Rtv. 47. § szerint alkalmazott testi kényszerítést és az Rtv. 48. § b) pontja szerinti bilincselést jogszerűnek, valamint szakszerűnek találta. Ezen kívül a panaszossal szemben lefolytatott intézkedés megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, azaz arányos volt.

4) A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos személyi szabadságát az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint korlátozták 2015. június 29-én 8 óra 25 perc és 13 óra 55 perc közötti időtartamban. Ennek során a D. Rendőrkapitányságon tartózkodott. A panaszos hozzátartozó, vagy más személy értesítését a törvényes jogaira történő figyelmeztetés ellenére sem kérte. A személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése nem keletkezett és panasszal sem élt a rendőri intézkedéssel szemben.

A panaszos az igazolást aláírásával hitelesítette.

5) A rendőrség mellékelte a panaszos orvosi vizsgálatáról szóló, 2015. június 29-én kelt ambuláns lapot, amely szerint a panaszost az OMSZ szállítja a kórházba. A panaszos 9 óra 48 perckor jelent meg a vizsgálaton. Elmondása szerint a mai napon otthonában a szomszédja (T. S.) ellökte, jobb könyöktájéka sérült. A kiérkező rendőrökre támadt, hypoval locsolta le őket.

A státusz szerint könyöktájékon felszínes hámsérülés, illetve a rendőri intézkedés miatt mko. csuklónál részben körkörös lenyomaton látszódik a bilincs. A jobb középső ujj háti felszínén nem friss a hámsérülés (elmondása szerint korábban megégette).

A vélemény, javaslat alapján a panaszos a Tetanus elleni védőoltásba, a sebellátásba, valamint a röntgenfelvétel elkészítésébe saját felelősségére a részletes orvosi felvilágosítás ellenére nem megy bele, azt elutasította.

Tekintettel arra, hogy a szemüveg nincs nála két tanú jelenlétében utasítja el az orvosi ellátását; így adták ki neki az ambuláns lapot. A két tanú pedig a panaszost a vizsgálatra elkísérő két rendőr volt.

6) A rendőrség becsatolta a biztonsági intézkedés végrehajtásáról/ kényszerítő eszközök alkalmazásáról szóló jelentést, amely szerint a panaszossal szemben 2015. június 29-én az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) szerint átvizsgálást, az Rtv. 37. § a) pontja szerint átvizsgálást hajtottak végre, valamint az Rtv. 47. § szerint testi kényszerít és az Rtv. 48. § b), c), d) pontjai alapján bilincselést. A bilincset a panaszos 2015. június 29-én 8 óra 40 perctől 8 óra 50 percig viselte. A bilincset a Szolgálati Szabályzat 41. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kezek előre, illetve hátrabilincselésével hajtották végre. A rendőri intézkedés során sérülése nem keletkezett; a panaszos az intézkedéssel szemben panasszal nem élt. Az Rtv. 18. § (1) bekezdése alapján a panaszos nem kérte hozzátartozó/képviselő kiértékelését.

Tekintettel arra, hogy a biztonsági intézkedés végrehajtásának alapjául szolgáló történeti tényállás leírása szó szerint egyezik az elfogás végrehajtásánál, jelen fejezet 2) alpontjában közölt információkkal, így az ismétlések elkerülése érdekében a Testület nem közli a tényállást jelen pont alatt, hanem visszautal a 2) alpontban leírtakra.

7) A biztonsági intézkedés végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás a panaszossal szemben, az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerinti igazoltatást, az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerinti átvizsgálást, az Rtv. 37. § a) pont szerinti biztonsági intézkedést, az Rtv. 47. § szerint alkalmazott testi kényszerít és az Rtv. 48. § b), c), d) pontjai alapján történt bilincselést jogszerűnek és szakszerűnek találta. A rendőri intézkedés egyebekben megfelelt az Rtv. 15. §-ában meghatározott követelményeknek, azaz arányos volt.

8) A rendőrség mellékelte P. R. r. flórm. 2015. június 29-én megtett rendőri jelentését, amely szó szerinti egyezést mutat az elfogás végrehajtásáról/ kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentésben közölt történeti tényállással, ezért a Testület az ismétlések elkerülése végett visszautal jelen fejezet 2) alpontjában ismertetettre, azaz eltekint a jelentés szó szerint történő közlésétől.

9) A rendőrség a Testület rendelkezésére bocsájtotta a 2015. június 30-án kelt, a D. Rendőrkapitányság vezetője által készített összefoglaló jelentést. Tekintettel arra, hogy a jelentés az eddig közölt dokumentumokban foglaltakat tartalmazza rendszerezve és abban ezen körülmény miatt új, a panasz eljárás szempontjából releváns információ, tény, adat nem merül fel, a Testület az ismétlések elkerülése érdekében eltekint a dokumentum teljes körű ismertetésétől.

10) A rendőrség becsatolta a panaszos meghallgatásáról 2015. június 29-én 12 óra 34 perc és 13 óra 15 perc között felvett jegyzőkönyvet, amelyből az alábbiak derülnek ki.

A panaszos a szükséges figyelmeztetések és tájékoztatások elhangzását követően aláírásával hitelesítetten kijelentette, hogy megértette a figyelmeztetéseket, de nem kíván vallomást tenni. Mégis ennek ellenére úgy nyilatkozott, hogy megértette, hogy miért hallgatják meg, vallomását pedig ennek tudatában teszi meg.

Elmondta, hogy a mai napon kukázni volt, mert a konyhában tüzet akart rakni, ezért kukázott papírt és műanyagot. Hazament, amikor a szomszédja (T. S.) azt állította, hogy ellopta a cipőjét. A panaszos mondta a szomszéd feleségének, hogy 8 óra után lehetett egy kicsivel, hogy jöjjön át és nézzen széjjel, hogy nincs ott a cipő. Ekkor át is jött a szomszéd felesége (K.) és jött vele (T. S.) két gyermekével. A panaszos ezen egy kicsit felháborodott, mert csak a K-t hívta, de az egész család jött. Ekkor a gyerekek egy kicsit elevenek voltak és rosszkodtak, amely szintén zavarta őt, ezért szólt is a S-nak, hogy legyen szíves és távozzanak a gyerekekkel együtt. Megérkeztek a rendőrök, akik bementek az udvarra, majd a S-kal együtt kimentek az utcára megbeszélni a dolgokat. Ekkor a panaszos bement a lakásába és bezárta az ajtót és az ablakot is. Azért zárkózott be, mert úgy tudja, hogy bent a lakásban biztonságban van, ott senki sem bánthatja, még a rendőr sem. Ezt követően elkezdett takarítani a lakásban. Ekkor kopogtattak az ajtón, hogy „Dr. nő vagyok”. A panaszos kinyitotta az ajtót és a Dr. nő megvizsgálta őt, de nem tartott igényt további ellátásra. Ezért a panaszos visszazárta az ajtót, majd ismét kopogtattak. A panaszos látta, hogy rendőrök jöttek, mert látta a rendőr ruhát a kémlelő nyíláson keresztül. A panaszos nem nyitott ajtót, csak a kis ablakot nyitotta ki, amely az ajtón van és ezen keresztül beszéltek, kommunikáltak. A panaszos mondta, hogy hagyják békén, adják írásba a feljelentést. A rendőrök ki akarták őt hívni, ki akarták csalni. A panaszos vallomásában elmondta, hogy több alkalommal is bekopogtattak a rendőrök, ezért kezdett ideges lenni, kezdte unni az egész dolgot, ezért fogta a hypót, majd kinyitotta az egyik oldalon lévő, ajtón lévő kis ablakot és kilocsolta azon keresztül a hypót, majd ezt követően kinyitotta az ajtón lévő másik ablakot és azon is kilocsolt. A panaszos azt nem látta, hogy lelocsolta a rendőröket, csak azt látta, hogy mind a ketten hátrébb ugrottak.

A panaszos rendőri kérdésre elmondta, hogy azért használt hypót, mert azt akarta, hogy „nyomatja” legyen, hogy házkutatási engedéllyel jöhetnek be. A panaszos úgy gondolja, hogy bárki felvehet rendőr ruhát.

A panaszos nem akart a rendőröknek sérülést okozni, csak azért ette, hogy többé ilyen ne forduljon elő, tanulság legyen.

11) A rendőrség mellékelte T. S. meghallgatásáról 2015. június 29-én 11 óra 47 perc és 12 óra 7 perc között felvett jegyzőkönyvet.

A tanú – a szükséges tájékoztatások, figyelmeztetések megtörténtének aláírásával történő hitelesítését követően – előadta, hogy a panaszos szomszédja, akinek a rendes nevét nem tudja. A panaszos velük, illetve az összes szomszédal haragban áll, de nem igazán tudják, hogy miért. Minden ok nélkül veszekszik mindenkivel.

A mai napon hajnalban otthon tartózkodott, aludt és akkor azt hallotta a tanú, hogy a kapujuk többször csapódik. Ekkor kinézett az ablakon és azt látta, hogy a panaszos szaladgál a tanú udvarán. Ezzel nem foglalkozott, mert már korábban is többször előfordult ez. A két ház között nincs kerítés, így bármikor át tud jönni akadály nélkül.

Reggel, amikor felkelt, akkor ment volna kifelé a házból, és kereste a cipőjét, ami a bejárati ajtó elé volt téve. Este szintén odatette. Volt két bakancsa, valamint a gyerekek egy sárga cipője. Ekkor a tanú azt gondolta, hogy a panaszos vihette el és ezért felhívta a rendőrséget, hogy segítsenek előkeresni. A rendőrök ki is mentek, kb. fél nyolc – nyolc körül egy autóval,

ketten. Ahogy várta a tanú a rendőrséget, a panaszos kijött a házból és kérdezte tőle a tanú, hogy mit tud a cipőikről. A panaszos azt mondta, hogy nincsenek nála, menjenek be a házba; de a tanú nem ment be. Ekkor értek oda a rendőrök. A tanú elmondta a rendőröknek, hogy eltűnt a cipője és, hogy szerinte azt a panaszos vihette el. Ekkor a panaszos ott volt az udvarán, akihez odamentek a rendőrök. A kapun be tudtak menni, beengedte őket, intett nekik, hogy menjenek be, majd amikor bementek, akkor beszélgettek valamit. A tanú nem hallotta, hogy mit, majd azt látta, hogy a panaszos bemegy a házba és becsukta az ajtót. Ezt követően a rendőrök odamentek az ajtóhoz és kopogtak rajta, valamint folyamatosan hívták ki a panaszost a házból. Ekkor hirtelen kinyílt az ajtón lévő kukucskáló ablak és azon keresztül a rendőrökre locsolt a panaszos hypót. Miután lelocsolta őket, utána vissza is csukta az ablakot. A rendőrök próbálták letörölni magukról a hypót, illetve közben megérkezett egy mentőautó, és a mentősök segítettek letörölni a rendőrökről a hypót. Egy kis idő múlva magától a panaszos megint, és akkor a rendőrök megfogták a kezét és megbilincsték. Először a keze hátul volt és akkor felszólították, hogy tegye előre, amit meg is tett és ekkor látták, hogy nincs a kezében semmi. Miután megbilincsték, betették a mentőbe és elvitték. A rendőrök nem bántották a panaszost, csak megfogták a kezét és álló helyzetben megbilincsték. A panaszos könyökén már volt sérülés, de ezt azelőtt már látta a panaszoson a tanú, hogy a rendőrök kiérkeztek a helyszínre. Ezt akkor látta, amikor a panaszost a cipőikről kérdezte. Végezetül a tanú annyit mondott el, hogy a panaszossal az utóbbi évben már elég sok probléma volt, mert fenyegetőzik, hogy megöli magát, valamint lelövi a tanút is, de ezzel a tanú nem foglalkozott, illetve mindenben veszekszik mindenkivel.

12) B. K-t 2015. június 29-én 12 óra 30 perc és 12 óra 44 perc között hallgatták meg.

A szükséges figyelmeztetések és tájékoztatások – a tanú aláírásával hitelesített módon – való megtörténtét követően B. K. az alábbiakat mondta el meghallgatása során.

A mai napon, a reggeli órákban az élettársa (T. S.) munkába akart indulni, de nem találta a cipőjét. A cipőket kint szokták a ház előtt tartani a lépcsőn. Ezek után hívta a rendőrséget, akik 8 óra körüli időben érkeztek meg. Az élettársa azt feltételezte, hogy a szomszéd (panaszos) vihette el a cipőket. A panaszos otthon volt, ezért odamentek az élettársával a panaszos kapujához érdeklődni, hogy hova tette a cipőket. A panaszos beengedte a tanút az udvarra, hogy nézzen körül, közben bement az élettársa is meg a kisfia is. Az udvaron nem volt semmi. Erre a tanú azt kérdezte tőle, hogy megengedi-e, hogy bemenjenek a házba. Erre a panaszos elkezdett kiabálni, hogy oda nem tehetik be a lábukat. Közben az udvaron lévő szemetes zsákokban meglátott a kisfia (T. G.) – aki nyolc éves – egy matematika könyvet és azt onnan kivette. Erre odalépett a panaszos és kirántotta a gyermek kezéből a könyvet. Ekkor érkeztek meg a rendőrök. Ketten voltak egy autóval. A panaszos beszélgetett egy kicsit a rendőrökkel, majd bement a házba. Azt nem hallotta a tanú, hogy mit beszélt, mert távolabb állt. A rendőrök mondták neki, hogy jöjjön ki, amire a panaszos valamivel kilocsolt az ajtón. Ez a folyadék érte a rendőröket. A szagából ítélve hypo volt. A rendőrökön lévő ruhán egyből kifakult az anyag, ahol érte a folyadék. A tanú pontosan nem látta, hogy hogyan nyitotta ki az ajtót és mennyire a panaszos, mert távolabb állt az ajtótól és csak azt látta, hogy folyadékot locsol ki az ajtón, illetve érezte a hypo szagát. A hypo tömény lehetett, mert nagyon erős szaga volt. A tanú annyi sérülést látott a panaszoson, hogy a könyöke le volt horzsolva, de az már azelőtt is rajta volt, hogy a rendőrök kiértek volna a helyszínre. A panaszost a rendőrök nem bántalmazták, csak annyi történt, hogy megbilincsték.

13) A rendőrség 2015. június 29-én 11 óra 16 perckor kezdte meg L. A. meghallgatását.

A törvényi tájékoztatások és figyelmeztetések elhangzását (ezeket aláírásával hitelesítetten igazolta, hogy megértette) követően az alábbi nyilatkozatot tette a tanú.

A mai napon otthon tartózkodott. Közvetlenül a szomszédságában lakik a panaszos. Vele nem jó a viszonyuk, mert valami baj van a fejével, nem beszámítható. A panaszos másik szomszédja T. S.. Nekik kerítésük sincs, így oda hozzájuk bármikor át tud menni.

A mai napon T. S-ék tettek bejelentést a rendőrségre, mert eltűnt egy pár cipő és feltételezték, hogy a panaszosnak köze lehet ehhez. A tanú kint volt az utcán a kapu előtt, amikor a rendőrök megérkeztek a helyszínre. Egy kocsival két fő ment ki. A rendőrök előbb beszéltek a T. S-ral, hogy mi történt, majd utána a panaszos is kijött és beszéltek vele, majd a panaszos bement a házába és valószínűleg bezárkózott, mert nem jött ki onnan. Kopogtattak is neki, fel is szólították, hogy jöjjön ki, de nem reagált semmire. A rendőrök ekkor már bent voltak az udvarán, mert amikor először beszéltek vele, akkor be tudtak menni az udvarra, a kapu nyitva volt. Akkor is azt mondta a panaszos már neki, hogy ő nem beszél rendőrökkel. A beszélgetés során a panaszos bement a házába, bezárkózott és ahogy ott álltak az ajtó előtt, hívták volna ki, akkor kinyitotta a panaszos a bejárati ajtót és azon kiborította a hypót. Mindkét rendőrt eltalálta a hypóval, majd visszazárkózott a házába. Ekkor a rendőrök kértek segítséget a kint állóktól, hogy vigyenek nekik vizet lemosni a hypót; eközben érkeztek ki a helyszínre a mentősök. Ezt követően a rendőrök a mentősökkel egyeztettek, majd eközben a beszélgetés közben újra kijött a házból a panaszos, majd a bejárati ajtóból mondott valamit, de akkor a rendőrök elfogták, megbilincseltek és beültették a mentőbe. Amikor a rendőrök elfogták, akkor nem bántották, csak megbilincseltek álló helyzetben, hátra. A kezén volt sérülés, a könyökénél, de ezt a tanú már korábban is látta rajta, mielőtt a rendőrök kiérkeztek. A panaszos nemcsak a szomszédokkal, hanem a saját élettársával (M. P-lal) is furcsa kapcsolatban van. A tanú többször is hallotta, hogy lekezelően, kiabálva beszél vele, már meg is fenyegette. Ez a tanú szerint szintén a panaszos zavarodott állapotának tudható be.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy kiterjed-e a panasz valamennyi részére a hatásköre.

A panaszos beadványában kérelmezte, hogy a Testület vizsgálja felül szomszédjai pszichikai állapotát, vagy biztosítson ehhez megfelelő szaktudással rendelkező, kompetens szakembereket. Ezen kívül három személlyel szemben feljelentéssel élt.

A Testület hatáskörével kapcsolatban hivatkozik az Rtv. 92. § (1) bekezdésére, amely szerint azon rendőri intézkedéseket és mulasztásokat vizsgálhatja, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

– a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

– a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

– a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.) tekintetében van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A panaszos a szomszédjai pszichikai felülvizsgálatát kérelmezte a Testülettől. Amennyiben pedig ezt nem tudná elvégezni a Testület, akkor kérte kompetens szakember kirendelését a vizsgálat elvégzésére.

A Testület felhívja a panaszos figyelmét, hogy a rendőrök által, az Rtv. fentebb idézett rendelkezései szerinti alapjogi vizsgálatot végezheti el. Tekintettel arra, hogy a panaszos jelen kifogása nem érint rendőrt, valamint a Testület nincs olyan szakismeret birtokában, amely alapján elvégezhetne pszichikai vizsgálatot, így tájékoztatja a panaszost, hogy jelen kifogást, hatáskörének a hiányában nem vizsgálhatta meg érdemben, hiszen törvényi felhatalmazás hiányában nem járhat el.

A fentebbi indokokra és az Rtv. releváns rendelkezéseire figyelemmel a Testület hatáskörének hiányában nem végezhetette el a panaszos pszichikai vizsgálatát, valamint eziránt nem intézkedhetett.

b) A panaszos feljelentéssel élt a Testületnél R. T. 2. gyermekével szemben, aki viccből, unaloműzés gyanánt megrongálta a kerékpárjaikat, T. S. ellen, aki maradandó sérülést okozott mindkét karján; valamint ifj. L. A. ellen, aki a panaszos szeme láttára ültetett kendert és a panaszos gyenge állapotú kerítésén gyakorol; ott vezeti le az energiáját.

A fentebb hivatkozott Rtv. szakaszokat szükséges kiegészíteni jelen panaszem kapcsán a legfőbb ügyész helyettesének NF.8380/2010/8-I. sz. alatti, 2010. október 7-én kelt, a testületi hatáskör kérdésében írt levelére, amely szerint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: Be.) 196. §-a szerint panasz „célja a nyomozás során a hatékony jogorvoslat lehetőségének biztosítása a nyomozó hatóság vagy az ügyész határozatába (Be. 169. §) nem foglalt döntésével, intézkedésével (pl. gyanúsítás közlése) szemben, vagy az intézkedés elmulasztása miatt. A panaszt a büntetőeljárás szabályai szerint kell elbírálni”. Ezért a legfőbb ügyész helyettes a Be. 60. §-ának (1) bekezdésében és a 77. §-ának (2) bekezdésében írt, a büntetőeljárás során végzett eljárási cselekmények általános alapelvei mellett is úgy véli, a Be. 196. §-ában foglalt panasz a büntetőeljárás törvényben szabályozott intézkedés alkalmazásának elrendelése, vagy az intézkedésről való döntés elmulasztása miatti jogsérelem esetén terjeszthető elő.

Az Rtv. IV., V., VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértésével, intézkedéssel vagy annak elmulasztásával, illetve a kényszerítő eszköz alkalmazásával összefüggő jogsérelem elbírálása – függetlenül attól, hogy milyen eljárásban kerül rá sor – az Rtv. 92 – 93/B. §§-ok tekintendők irányadónak, amennyiben a sérelem tárgya a rendőr magatartása, az intézkedés kiválasztásának és foganatosításának a módja.

Az ügyész tehát a nyomozó hatóság által foganatosított (vagy elmulasztott) eljárási cselekmény megalapozottságát, a büntetőeljárás törvénynek megfelelő voltát vizsgálhatja, abban azonban nem foglalhat állást, hogy a végrehajtás módja az Rtv. rendelkezéseinek megfelelt-e.

A Be. 2. § (1) bekezdés alapján a bíróság az ítékezés során törvényes vád alapján jár el. Jelen szakasz (2) bekezdés szerint pedig a vád akkor minősül törvényesnek, hogy ha a vádemelésre jogosult a bírósághoz intézett indítványában meghatározott személy pontosan körülírt, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) ütköző cselekménye miatt a bírósági eljárás lefolytatását kezdeményezi. A Be. 171. § (1) bekezdése szerint bűncselekmény miatt bárki tehet feljelentést. A Be. 172. § (1) bekezdése alapján a feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál írásban vagy szóban kell megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A feljelentést nyomban nyilvántartásba kell venni.

A hivatkozott Btk. és Be. szakaszokra, valamint az Rtv. által a Testület hatáskörére vonatkozó szabályokra tekintettel megállapítható, hogy büntetőeljárás lefolytatását, a terheltek felelősségre vonását a Testület nem végezheti el, hiszen a hatásköri szabályai nem jogosítják fel arra. A sértett sérelmére elkövetett bűncselekmények elkövetésére vonatkozó gyanú alapján büntetőeljárás lefolytatására büntető bíróság jogosult, valamint a feltételezett elkövetők esetleges büntetőjogi felelősségének a megállapítására a büntető bíróság rendelkezik hatáskörrel.

Így a fentiekben kifejtettek alapján a Testület nem jogosult büntetőeljárás lefolytatására, így nem foglalhat állást a panaszos által feltételezett elkövetők esetleges büntetőjogi felelősségé kapcsán sem.

IV.

A Testület azonban megvizsgálhatta azt, hogy a panaszossal szemben kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában foganatosított-e a rendőrség intézkedést; megvizsgálta a panaszos Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerinti előállítását; a panaszossal szemben az Rtv. 37. § b) pontja szerinti biztonsági intézkedést; a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközöket; a rendőri túlkapasra vonatkozó kifogást; végezetül pedig azt, hogy a panaszossal a rendőrség különféle dokumentumokat íratott alá annak ellenére, hogy a panaszos jelezte, hogy nincs nála a szemüvege, így nem látja mit ír alá.

Az elvégzett vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszos Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint az abból levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető jogát, a IV. cikk (1) bekezdésében foglalt személyi szabadsághoz, illetve a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta meg az eljárásában, hogy keletkezett-e a rendőröknek intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben.

A rendőrség tájékoztatása szerint 2015. június 29-én T. S. (a panaszos szomszédja, bejelentő) 7 óra 25 perckor tett bejelentést a rendőrségre, amelyben a rendőrség tudomására hozta, hogy a lakása előtt tárolt cipők eltűntek és valószínűleg a szomszédja (panaszos) vihette el őket. A rendőrség 7 óra 55 perckor jelent meg a helyszínen, ahol meghallgatta a bejelentőt, aki elmondta, hogy a panaszos gyakran szokott átjárni a kertjükbe, hiszen nincs a két ingatlant

elválasztó kerítés és valószínűleg ő vihette el a cipőket (három pár cipő). A rendőrség ezen információk birtokában kereste fel a panaszost, hogy meghallgassa a bejelentő által elmondottak kapcsán. A panaszos, amikor a rendőrök kiérkeztek a helyszínre, akkor még az udvaron tartózkodott, láthatta a kiérkező és a bejelentővel kommunikáló rendőröket, de mégis bement az ingatlanja területére és bezárta az ajtót magára.

Az Rtv. 1. § (2) bekezdés 1) pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését, megakadályozását és felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a szerint a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást. A Szolgálati Szabályzat jelen szakaszát egészíti ki a 9. § (1) bekezdése, amely szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.

Ahhoz, hogy a Testület az intézkedés megalapozottságáról állást foglaljon, azt kell mérlegelnie, hogy felmerülhetett-e bűncselekmény/szabálysértés elkövetésének, a rendőrségi fellépéshez szükséges gyanúja.

A kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény/szabálysértés tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt/szabálysértést, azonban ha – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény/szabálysértés gyanújára hivatkozik – nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) 177. § (1) bekezdés a) pontja szerint, aki ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.

A Btk. 370. § (1) bekezdés szerint, aki idegen dolgot mástól azért vesz el, hogy azt jogtalanul eltulajdonítsa lopást követ el. A (2) bekezdés szerint a büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha:

- a) a lopást kisebb értékre vagy
 - b) a szabálysértési értékre elkövetett lopást
 - ba) bünszövetségben,
 - bb) üzletszerűen,
 - bc) dolog elleni erőszakkal - ideértve azt is, ha a dolog eltulajdonításának megakadályozására szolgáló eszközt állagsérelem okozása nélkül eltávolítják, vagy a dolog eltulajdonításának megakadályozására alkalmatlanná teszik -,
 - bd) zsebtolvajlás útján,
 - be) egy vagy több közokirat, magánokirat vagy készpénz-helyettesítő fizetési eszköz egyidejű elvételével,
 - bf) helyiségbe vagy ehhez tartozó bekerített helyre megtévesztéssel, vagy a jogosult, illetve a használó tudta és beleegyezése nélkül bemenne,
 - bg) hamis vagy lopott kulcs használatával,
 - bh) lakást vagy hasonló helyiséget az elkövetővel közösen használó sérelmére vagy
 - bi) erdőben jogellenes fakivágással
- követik el.

A Testület véleménye szerint a panaszossal szembeni, jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó gyanút a bejelentő rendőrségen, telefonon megtett bejelentése keletkeztette, amelyben a rendőrség tudomására hozta, hogy valószínűleg a szomszédja vihette el a cipőiket az ingatlanja elől, a saját területéről. A bejelentés tehát tartalmazta a lehetséges elkövető megjelölését, valamint azt, hogy vagyon ellen elkövetett jogellenes cselekményt követett el ez a személy a bejelentő sérelmére. Tekintettel arra, hogy az elkövetés körülményeit is a rendőrség tudomására hozta, a rendőrségnek már csak arról kellett a helyszínen meggyőződnie, hogy a szóban forgó cipők (három pár) valóban a panaszosnál vannak-e; és amennyiben igen, akkor a cipők milyen értéket képviselhetnek, hiszen az értékhatár lesz a vízvonal a bűncselekmény és szabálysértés elhatárolása kapcsán.

Ezen körülményekre tekintettel az intézkedési kötelezettséget a telefonos bejelentés keletkeztette, amelyben jogellenes cselekmény elkövetését hozta a bejelentő a rendőrség tudomására. A Testület véleménye szerint a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettség keletkezett, amelyre tekintettel meg kellett jelennie a helyszínen, meg kellett hallgatnia az érintett személyeket a bejelentés valóságalapja tekintetében, valamint amennyiben lehetséges fel kellett kutatnia az eltulajdonított cipőket, fel kellett derítenie az elkövetési körülményeket. Tekintettel arra, hogy a bejelentés frissen elkövetett jogellenes cselekményt tartalmazott, így a rendőrség forrányomon kezdett intézkedni. A helyszínre kiérkezve meghallgatták a bejelentőt, majd a panaszost szeretnék volna meghallgatni a rendőrség részére feltárt információk tekintetében. Ezen körülményekre tekintettel a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett a telefonos bejelentés alapján, amely a panaszossal szemben jogellenes cselekmény (szabálysértés/bűncselekmény) elkövetésének a gyanúját keletkeztette, amelyet a bejelentő helyszínen tett, részletes tényelőadása tovább erősített, ezért indokoltá vált a helyszínen a panaszos meghallgatása és további cselekmények végrehajtása. Emiatt a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga, azért mert a rendőrség intézkedés alá vonta, azaz megkíséreltek vele beszélni és további cselekményeket végrehajtani.

Ezen körülményekre tekintettel a Testület álláspontja szerint fennállt a rendőrség intézkedési kötelezettsége a panaszossal szemben, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

2) A panaszos sérelmezte, hogy őt a fogdán 5-6 órán keresztül tartották fogva.

A rendőrség által, a Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumok szerint kiderült, hogy a panaszos személyi szabadságát az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján, valamint az Rtv. 37. § b) pontja szerint korlátozta a rendőrség. Ezen körülményekre tekintettel a Testület jelen pont alatt két külön alpontban vizsgálja meg azt, hogy a panaszos személyi szabadságát vajon a rendőrség a két jogalap tükrében kellő jogalappal, arányos időtartamban korlátozta-e.

a) A Testület először az előállítás jogalapját vizsgálta meg.

A rendőrség hivatkozása szerint a panaszost az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja szerint, a Btk. 310. § által pönalizált hivatalos személy elleni erőszak bűncselekmény elkövetésének tettenérése okán állította elő 2015. június 29-én 8 óra 25 perctől 13 óra 55 percig.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendőr további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Jelen rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget, hanem tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont előállítását.

Ahhoz, hogy a Testület a rendőrség által megjelölt előállítási ok megalapozottságáról állást foglaljon, egyrészt arról kellett állást foglalnia, hogy felmerülhetett-e a panaszossal szemben bűncselekmény elkövetésének gyanúja, másrészt arról, hogy amennyiben igen, úgy megalósult-e „tettenérés”.

Az első kérdéssel kapcsolatban a Testület utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely bűncselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy valamely eljárás alá vont személy elkövetett-e bűncselekményt, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló magatartás értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, hogy a panaszos részéről a bűncselekmény elkövetésének gyanúja felmerülhetett-e. Ezzel összefüggésben a Testület fontosnak tartja hangsúlyozni: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a bűncselekményt avagy sem, hanem csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésére álló adatok alapján a rendőr gondolhatta-e azt, hogy a panaszossal szemben felmerül a bűncselekmény elkövetésének (a megalapozott gyanú szintjénél) alacsonyabb fokú gyanúja. Amennyiben igen, úgy a rendőri intézkedés akkor is jogszerű lehet, ha utóbb a nyomozás azt állapítja meg, hogy az érintett nem követett el bűncselekményt, vagy a bűncselekmény elkövetése nem bizonyítható.

A Btk. 310. § (1) bekezdés szerint aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt

a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz,

- b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy
- c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz, büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Btk. 459. § (1) bekezdés 11. pontja az Értelmező rendelkezések között tartalmazza a hivatalos személyek taxációját, amely k) pontja meghatározza, hogy hivatalos személynek minősül rendvédelmi szervnél közhatalmi feladatot ellátó vagy szolgáltatást teljesítő személy, akinek a tevékenysége a szerv rendeltetészerű működéséhez tartozik.

A Testület rendelkezésére bocsájtott dokumentumokból (rendőrségi iratok, tanú meghallgatási jegyzőkönyvek, a panaszbeadvány és a panaszos meghallgatása során tett vallomása) egyöntetűen megállapítható, hogy amikor a bejelentő bejelentésére a helyszínre kiérkeztek a rendőrök, akkor a bejelentő meghallgatását követően a panaszost szeretnének volna meghallgatni és vele szemben intézkedést kezdeményezni, amennyiben indokoltá válik. A panaszos a rendőrök kiérkezését láthatta, hiszen az ingatlanja udvarán tartózkodott a szomszédjával (bejelentővel), annak élettársával és az élettárs gyermekével. Amikor felszólította őket a távozásra, akkor jelentek meg a rendőrök, akik a bejelentővel kommunikálni kezdtek. A panaszos ekkor bement az ingatlanjába. A panaszos vallomásában elmondta, hogy magára zárta az ajtót és takarítani kezdett. Miután a rendőrök meghallgatták a bejelentőt kommunikációt szeretnének volna kezdeményezni a panaszossal, de az attól elzárkózott. Többször kopogtattak az ajtaján, sikertelenül, folyamatosan beszéltek hozzá. A panaszos előadta, hogy tudta, hogy rendőrök akarnak vele beszélni. Egyszer azonban hirtelen, meglegelve a kopogtatást és a beszédet a panaszos hypóval öntötte le a rendőröket, akik félreugrottak az ajtajából. Ezt a tényt mindegyik fél tényelőadása alátámasztja, így a Testület tényként kezelte, hogy a panaszos erőshatású, maró anyaggal, hypóval öntötte le a rendőröket, akiknek a ruháját érte az anyag. A tanúk és a rendőrök is elmondták, hogy a hypo kárt okozott a ruhájukban.

Jelen ügygel kapcsolatban tehát a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy bár a panaszost csak meg akarták hallgatni a rendőrök a telefonos bejelentésben és a helyszínen közöltek kapcsán, mégis a panaszos támadólag lépett fel a rendőrökkel szemben, őket hypóval leöntötte, amely testi sérülések okozására is alkalmas vegyszernek minősül. A panaszos által, a helyszínen megvalósított magatartás alkalmas volt a vele szembeni, hivatalos személy elleni erőszakra vonatkozó gyanú keletkezésére.

Ezért a Testület álláspontja szerint a rendőrök által a helyszínen tapasztaltak, t. i. a sérelmükre elkövetett cselekmény alkalmas volt a panaszossal szembeni, bűncselekmény elkövetésére vonatkozó gyanú keletkezésére. Így a fentebb meghatározottakra tekintettel a Testület igenlő választ adott arra a kérdésre, hogy a panaszossal szemben felmerülhetett olyan bűncselekmény elkövetésének a gyanúja, amely indokoltá tette vele szemben az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározottakat.

Ezután a Testületnek azt kellett megvizsgálnia és abban kellett állást foglalnia, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásához szükséges második, konjunktív elem (t. i. tettenérés) megvalósult-e.

Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy

megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozik-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj *folyamatos* szemmel tartása és *megszakítás nélküli* üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. szerint [127. § (3) bekezdés] a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja is kiemeli, hogy nem csak az minősül tettenérésnek, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy *üldözés során* elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. o.].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve. Amennyiben az elkövető ilyen fajta nyomon követhetősége megszakad, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

A Testület igenlő választ adott a tettenérés megvalósulására, hiszen a rendőrség sérelmére az intézkedés pillanatában, azaz a rendőrség hivatalos eljárása során követte el a panaszos a bűncselekményt. A rendőröket a panaszos a hypo-val akkor locsolta le, amikor a rendőrök telefonos bejelentés miatt meg akarták a panaszost hallgatni, nyilatkoztatni akarták, de ekkor a panaszos hirtelen leöntötte a rendőröket hypo-val annak tudatában, hogy a két személy rendőr. A hypo a rendőrök egyenruhájában kárt tett, azonban testi épségükben a kikerkező mentősök közbenjárása érdekében nem. Ennek ellenére a hypo alkalmas testi sérülés okozására magas maróhatása miatt. Így a tettenérés a Testület véleménye szerint, ezen körülményekre figyelemmel megvalósult, hiszen a rendőrök sértettjei voltak a bűncselekménynek, azt a rendőrség jelenlétében, folyamatos észlelés (tapasztalás) során követte el a panaszos a hivatalos személyek, hivatalos eljárása alatt.

A fentiek alapján a Testület úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja megteremtette a jogalapot a panaszos előállításához, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás jogalapja kapcsán.

b) A Testület ezt követően a panaszossal szemben végrehajtott biztonsági intézkedést vizsgálta meg.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben az Rtv. 37. § b) pontja szerint hajtottak végre biztonsági intézkedést, tekintettel a helyszínen tapasztaltakra. A helyszínen a bejelentő beszámolt arról, hogy a panaszos pszichikailag labilis, amelyet a rendőrség tapasztalása tovább erősített, így a körzeti orvost és a mentőszolgálatot is értesítették. Az orvos és a mentőtiszt megvizsgálta a panaszost, majd rendőrségi kísérettel beszállították őt a K. Gy. Kórház Traumatológiai Osztályára, majd ezt követően a Pszichiátriára, ahol a panaszos a felajánlott kezeléseket, részletes tájékoztatást követően nem fogadta el.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 37. § szerint:

„A rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében

a) megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;

b) intézkedik az önmagát vagy más veszélyeztető állapotban lévő személy orvosi vizsgálatára, és közreműködik az egészségügyi intézetbe történő szállításában;

c) intézkedik az öngyilkosság lehetőség szerinti megakadályozására;

d) közterületen vagy nyilvános helyen - ha az élet vagy a testi épség védelme megkívánja - intézkedik a magatehetetlen, önkívületben lévő, illetve erősen ittas vagy bódult személynek a lakására vagy kijózanító állomásra, egészségügyi intézetbe kíséréséről, illetőleg szállíttatásáról;

e) területet lezárhat, és megakadályozhatja, hogy oda bárki belépjen vagy onnan távozzék, illetőleg az ott tartózkodókat távozásra kötelezheti.”

A Szolgálati Szabályzat 10. §-a szabályozza a biztonsági intézkedésre vonatkozó rendelkezéseket. E szerint:

„ (1) A rendőr az önvészélyes állapot vagy a személyeket, illetve az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet észlelése esetén - az Rtv. 37. §-ában meghatározott intézkedések végrehajtása során - a helyszínen

a) tájékozik, azonnali elsődleges jelentést tesz, az esemény jellegétől függően a veszély elhárításában közreműködni kötelezettek riasztja,

b) gondoskodik az életmentésről és az elsősegélynyújtásról,

c) intézkedik a vagyonmentésre és a további károk megelőzésére,

d) jelentést tesz, szükség esetén újabb erőket és eszközöket igényel, valamint javaslatot tesz további intézkedések megtételére,

e) intézkedik a bűncselekmények megelőzésére és a veszélyhelyzettel összefüggő bűncselekmények felderítésére,

f) tájékoztatást ad a szolgálati elöljáró utasítása szerint, valamint

g) intézkedik a közrendet zavaró cselekmények megszüntetésére, az illetéktelenek távoltartására, a közúti forgalom esetleges elterelésére, szükség esetén a személyek elszállítására, az állatok elterelésére.

- (2) Biztonsági intézkedés keretében terület lezárására kell intézkedni
- a) természeti vagy ipari katasztrófa, valamint annak veszélye esetén,
 - b) tüzeset, műszaki mentés helyszínén,
 - c) bűncselekmény, közlekedési és egyéb baleset esetén,
 - d) súlyos fertőző betegség, talált sugárzó anyag, robbanóanyag, robbantással történő fenyegetés esetén, valamint
 - e) terrortámadás veszélye vagy terrorcselekmény esetén.

A rendőrség a panaszossal szemben az Rtv. 37. § a) pontja szerint hajtott végre biztonsági intézkedést, azaz az önveszélyes állapot vagy a személyeket, illetőleg az anyagi javakat közvetlenül fenyegető veszélyhelyzet megszüntetése érdekében a rendőrség megteszi a veszélyhelyzet elhárításához, megszüntetéséhez haladéktalanul szükséges, a feladatkörébe tartozó intézkedéseket;

A Testület álláspontja szerint a biztonsági intézkedés végrehajtásának alapjául több ok szolgált. Először is a rendőrök, amint kiérkeztek a helyszínre, akkor a bejelentő a rendőrség tudomására hozta a panaszos pszichikai problémáit, zavarát; sőt azt is elmondta, hogy többször hivatkozott a panaszos öngyilkosság elkövetésére. Másodszor, amikor a rendőrök kommunikálni akartak a panaszossal, akkor ő attól elzárkózott: magára zárta az ajtót, pedig korábban láthatta, a rendőrök kiérkezését és azt is, hogy a szomszédjával beszélnek a hivatalos személyek. A panaszos mégis magára zárta az ajtót és nem volt hajlandó a rendőrökkel beszélni. Kis idő elteltével a kukucskáló résen keresztül meg-megszólalt. Ezt követően értesítették a rendőrök a mentőszolgálatot és a körzeti orvost, akik elindultak a helyszínre. Ekkor a rendőrök csupán arról győződtek meg, hogy a panaszos valamilyen oknál fogva elzárkózik a kommunikációtól, zavart, idegállapota labilis. Harmadszor a panaszos irracionálisan viselkedett, hiszen hirtelen ötlettől vezérelve leöntötte a két intézkedő rendőrt hypóval. Ezt követően érkezett meg a körzeti orvos és egy mentő. A panaszos csupán a körzeti orvos hívására nyitott ajtót. Amikor kinyitotta az ajtót akkor a kezeit a háta mögött tartotta, majd rendőri felszólításra azokat előre helyezte. A rendőrök testi kényszer segítségével megbilincseltek, majd a körzeti orvos és a mentő tiszt is megvizsgálta a panaszost, majd a K. Gy. Kórház Traumatológiai Osztályára és utána a Pszichiátriai Osztályra szállította a mentő őt rendőri kísérettel. A kórházban megvizsgálták, azonban a felajánlott kezeléseket részletes tájékoztatás ellenére is elutasította.

Ezen körülményekre tekintettel a Testület álláspontja szerint a rendőrség hivatkozása nem volt alaptalan a biztonsági intézkedés végrehajtására, hiszen a helyszínen önveszélyes állapotról hoztak a rendőrség tudomására információkat, amelyet a panaszos viselkedése tovább erősített. Ezért a rendőrségnek ezen állapot megszüntetése érdekében intézkedni kellett, amelynek a Testület véleménye szerint a helyszínen uralkodó körülményekhez képest a rendőrök maradéktalanul eleget tettek. Erre tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga a vele szemben végrehajtott biztonsági intézkedés kapcsán, hiszen a rendőrség azt pont a panaszos jogainak, testi épségének érdekében hajtotta végre.

A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy a rendőrök az Rtv. 37. §-a alapján kellő jogszabályi felhatalmazás alapján intézkedtek és a panaszos állapotához mérten mindent megtettek, ami szükséges volt adott körülmények között, így erre figyelemmel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a biztonsági intézkedés kapcsán.

c) A Testület végül megvizsgálta, hogy a panaszos személyi szabadságának korlátozása mennyiben felelt meg az arányosság követelményének.

A rendőrség a panaszos személyi szabadságát 2015. június 29-én 8 óra 25 perctől 13 óra 55 percig korlátozta.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése tartalmazza az előállítás időtartamára vonatkozó rendelkezéseket. Ennek értelmében a személyi szabadság csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozható. Ezt az időtartamot a rendőri szervvezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja, amennyiben ez indokolt és az előállítás célja még nem valósult meg. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart. A Testület a kérdés vizsgálata kapcsán figyelemmel volt az Rtv. 15. §-ában foglalt arányosságkövetelményére.

A rendőrség előadása szerint a panaszossal szemben az intézkedést 8 óra 25 perckor kezdték meg, amikor is az Rtv. 29. § (1) bekezdés 1) pontja szerint igazoltatták, átvizsgálták [két jogalap szerint is: Rtv. 29. § (6) bekezdés és az Rtv. 31. § (1) bekezdés szerint], majd elfogták az Rtv. 33. § (1) bekezdés alapján, vele szemben az Rtv. 37. § a) pontja alapján biztonsági intézkedést hajtottak végre, testi kényszer [Rtv. 47. §] segítségével megbilincseltek [Rtv. 48. § b), c), d) pontok]. A helyszínre kikerülő körzeti orvos és mentő tiszt megvizsgálta a panaszost, majd a helyszínre kikerülő két járőrpárosnak az intézkedők átadták a panaszost, akik a K. Gy. Kórház Traumatológiai Osztályára, majd Pszichiátriára kísérték a panaszost. A szükséges vizsgálatok elvégzését követően a panaszost a kapitányságra szállították, ahol 12 óra 34 perc és 13 óra 15 perc között meghallgatták, majd a szükséges dokumentációk kitöltését követően 13 óra 55 perckor szabadon bocsátották. Amíg a panaszos a kapitányságon tartózkodott és ténylegesen meghallgathatták volna, akkor a rendőrség három tanút hallgatott meg az esettel kapcsolatban. Az első tanú meghallgatását 11 óra 16 perckor kezdték meg, azonban a jegyzőkönyvet rosszul töltötték ki, hiszen a jegyzőkönyv lezárásának az időpontját az nem tartalmazza. A második tanút 11 óra 47 perc és 12 óra 7 perc között; a harmadik tanút 12 óra 30 perc és 12 óra 44 perc között hallgatták meg.

A rendőrség a panaszos személyi szabadságát tehát 8 óra 25 perctől 13 óra 55 percig korlátozta, azaz összesen 5 óra 30 percen keresztül. Ezen időtartamon belül a panaszos elfogásának a helyszínén igazoltatást, átvizsgálást, elfogást, testi kényszert, bilincselést, biztonsági intézkedést hajtottak végre vele szemben, majd a helyszínre kikerülő körzeti orvos és mentő tiszt megvizsgálta a panaszost, majd a helyszínre megérkező két megerősítő rendőr átvette a panaszost. Ezután kórházba szállították rendőri kísérettel. Az ambuláns lap tanúsága szerint a vizsgálaton a panaszos 9 óra 48 perckor jelent meg, tehát ezen időpontig hajtották végre a panaszossal szemben felsorolt cselekményeket. Ezt követően a panaszos a kórházban tartózkodott és két osztályon is (Traumatológia, Pszichiátria) megvizsgálták és kezelni is akarták, de a kezeléseket a panaszos a részletes orvosi tájékoztatást követően visszautasította. Ezt követően szállították át a panaszost a kapitányságra, ahol 11 óra körül jelenhettek meg a panaszossal. A kapitányságon tehát a panaszos kb. 2 és fél, három órát tartózkodhatott, amely során három tanút is meghallgattak, átlagosan negyed órás időtartamokban, így összesen 45 percben. A tanúvallomások birtokában végezetül a panaszost is meghallgatták 41 percben, majd kitöltötték a szükséges dokumentumokat és a panaszost szabadon bocsátották. A dokumentumok kitöltése kb. fél órát vehetett igénybe, így megállapítható, hogy a panaszos

kb. fél órát vagy legfeljebb egy órát tartózkodhatott úgy a kapitányság épületében, hogy vele szemben érdemi cselekményt nem hajtottak végre. Ez az időtartam a Testület álláspontja szerint nem indokolja a személyi szabadság korlátozása aránytalanságának megállapítását, hiszen a Testület szerint a lehetőségekhez mérten, a rendőrség gyorsan, viszonylag rövid időn belül fogatosított számos érdemi cselekményt, amelyek a tényállás minél pontosabb felderítését szolgálták. Ezen körülményekre tekintettel a Testület szerint a rendőrség a panaszos személyi szabadsága korlátozásának időtartama kapcsán figyelembe vette az Rtv. 15. §-ában foglalt arányossági követelményeket, így nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

A fentiekben kifejtettekre tekintettel a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga az előállítás időtartama kapcsán.

3) A panaszos kifogásolta beadványában, hogy a sérelmére rendőri túlkapást valósítottak meg, amely során vele szemben felhatalmazáson túli erőszakot alkalmaztak a rendőrök és a panaszos emiatt meg is sérült.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben nem fejtettek ki felhatalmazáson túli erőszakot, a panaszost nem bántalmazták.

A rendőrség által előadottakat tovább erősítették a vallomásokban elmondottak, hiszen nemcsak a három tanú, hanem maga a panaszos is előadta, hogy a jobb könyöke felett korábbról keletkezett sérülése, azt nem a rendőri intézkedés okozta.

A Testület - töretlen gyakorlatának megfelelően - eljárását kizárólag a panaszost esetlegesen ért alapjogsérelem feltárására tekintettel folytatta le – a hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezések értelmében álláspontját anélkül alakította ki, hogy az intézkedést fogatosító rendőrök büntetőjogi felelősségét vizsgálta volna.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez fűződő jogot a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. A (2) bekezdés pedig rögzíti, hogy a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának (továbbiakban: Bíróság) töretlen gyakorlata szerint (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a Bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával). A bántalmazás gyanúját felvető ügyekben a Testület ugyanezt a megközelítést alkalmazza.

A Testület vizsgálata kapcsán utal arra, hogy az Rtv. szerint rendelkezésére álló bizonyítási eszközök köre meglehetősen szűk, az ügyészség rendelkezésére álló eszközök – szembesítés, rendőrök kihallgatása stb. – legtöbbször nem veheti igénybe. A tényállás felderítése során ezért a Testület a panaszos és az érintett rendőrök nyilatkozatára támaszkodhatott. A nyilatkozat és a jelentések tartalmazzák, hogy sérülés az intézkedés során nem keletkezett, sem a panaszos, sem pedig a rendőrség nem csatolt be sérülésről készült látleletet.

Tulajdonképpen csak a panaszosi beadvány tartalmazza a bántalmazásra utaló kifogást, hiszen azt a rendőrség is tagadja, a három tanú is egybehangzóan tagadja, sőt a panaszos is tagadja vallomásaiban, hogy őt a rendőrség bántalmazta volna. Az ellentmondás feloldása érdekében a Testület igénybe vette a panaszos orvosi vizsgálatáról készült ambuláns lapban közölteket, így abból kiderül, hogy a panaszos jobb könyöke felett a rendőri intézkedés időpontjához képest korábban keletkezett felületi hámsérülés és ezen kívül a panaszos egyik ujján látható égési sérülésből származó hegesedés, valamint a bilincs következtében körkörös, felületi sérülés a csuklókon, amely egyébként nyolc napon belül gyógyuló. Erre tekintettel a Testület véleménye szerint a panaszos által kifogásolt rendőri túlkapás nem valósult meg, hiszen a rendőrség nem fejtett ki a panaszos sérelmére felhatalmazáson túli erőszakot. Emiatt a Testület álláspontja szerint a panaszos kifogása alaptalan. Ezen körülményre figyelemmel úgy határozott, hogy jelen panasz kapcsán a panaszos emberi méltóságához való jogából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joga nem sérült.

A Testület álláspontja szerint a rendőrség nem bántalmazta a panaszost, így nem sérült az emberi méltóságához való jogából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joga.

4) A panaszos kifejezetten sérelmezte, hogy a rendőrség őt megbilincselte.

A rendőrség a panaszos bilincselésének jogalapja kapcsán nem volt következetes a jogalap megjelölése tekintetében. A panaszost egyszer bilincselték meg 8 óra 40 perc és 8 óra 50 perc között, mégis az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésben az Rtv. 48. § b) pontját jelölte meg, míg a biztonsági intézkedés végrehajtásáról szóló jelentésben az Rtv. 48. § b), c), d) pontjait.

Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése rögzíti, hogy a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe vételével alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Az Rtv. 48. §-a úgy rendelkezik, hogy a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására,
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A fentieket a Szolgálati Szabályzat 41. §-a tovább finomítja:

41. § (1) „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Szolgálati Szabályzat 39. § (2) bekezdése szerint az intézkedés alá vont személy magatartása szempontjából a rendőr az alábbiak szerint tesz különbséget:

- a) passzív ellenszegülést tanúsító személy, aki a rendőri intézkedés során a számára jogszerűen adott rendőri utasításokat nem hajtja végre, de tevőleges ellenszegülést nem mutat,
- b) aktív ellenszegülést tanúsító személy, aki nem veti magát alá a jogszerű rendőri intézkedésnek, magatartásával fizikai erő kifejtés útján is igyekszik azt megakadályozni,
- c) támadó magatartást tanúsító személy, aki az intézkedő rendőrré, valamint a támogatására vagy védelmére kelt személyre rátámad.

A (3) bekezdés szerint pedig a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie:

- a) a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint
- b) a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontja szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, falnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartásra vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A kialakított történeti tényállás értelmében a panaszos bilincselésének alapjaként a panaszos által kifejtett, támadó magatartás szolgált alapul. Amikor a rendőrök kommunikálni szerettek volna a panasossal, hosszas kopogtatás, tájékoztatás után, a panaszos hirtelen kiöntött az ajtón keresztül hypó-t. Az öntés irányultsága a rendőrökre történt, így a rendőrök szolgálati ruházatában kár keletkezett, személyi sérülés nem történt. Amint kikerkezett a helyszínre a körzeti orvos és egy mentő, a panaszos a körzeti orvos szavaira ajtót nyitott. Amikor a panaszos megjelent az ajtóban kezeit maga mögött tartotta. Ekkor a rendőrök feltételezhatték azt, hogy a panaszos még magánál tart a hypó-ból, vagy más egyéb vegyszerekből, amivel leöntötte őket. Erre a panaszos által, a rendőrök sérelmére kifejtett magatartásból joggal következtethettek. Ezután endőri felszólításra a panaszos kezeit maga elé helyezte. A panaszos kezei üresek voltak, azokban nem volt semmi támadásra alkalmas eszköz. A rendőrök a panaszos korábban kifejtett magatartásra tekintettel, amely hirtelen, az egyik percről a másikra, minden előzmény nélkül valósult meg a panaszos bilincselése mellett döntöttek. Testi kényszer segítségével, álló helyzetben, a tanult fogások alkalmazásával a panaszosat mindösszesen 10 perces időtartamban megbilincseltek.

A fentebb közölt történeti tényállás függvényében a Testület véleménye szerint nem volt alaptalan az Rtv. 48. § b) pontja szerinti bilincselése a panaszosnak, hiszen a rendőrök joggal számíthattak további támadó magatartás kifejtésére több, a helyszínen tapasztalt körülmények miatt. Először is a szomszéd elmondta a kiérkező rendőröknek, hogy a panaszos labilis pszichikai állapotú, többször fenyegetőzött öngyilkosság megkísérlésével. Másodszor a rendőrökkel nem volt hajlandó kommunikálni, ellenséges volt velük szemben, pedig láthatta, hogy a rendőrök kiérkeztek a helyszínre és beszélgetésbe elegyedtek a szomszédjával, valamint az ajtón keresztül is láthatta a panaszos, hogy rendőrök állnak az ajtajában. Harmadszor pedig hirtelen, mindenféle előzmény nélkül a panaszos támadólag lépett fel a rendőrökkel szemben, hiszen lelocsolta őket hypó-val. Ezért a rendőrök a helyszínen, személyüket közvetlenül fenyegető, sőt támadó helyzetbe kerültek, amelyet a panaszos hirtelen alakított ki, így amikor a panaszos végre kinyitotta az ajtót és megjelent, akkor joggal tarthattak attól – az előzményekre tekintettel –, hogy a panaszos ismét támadólag léphet fel. A Testület tehát az Rtv. 48. § b) pontja szerinti bilincselést a jogalap szempontjából megalapozottnak találta, hiszen a közvetlen veszély, az okozatiság fennállt, amely indokolta bilincs, mint kényszerítő eszköz alkalmazását.

Tekintettel a fentebb ismertetettre a Testület álláspontja szerint a panaszos emberi méltóságához fűződő alapvető joga nem sérült az Rtv. 48. § b) pontja alapján alkalmazott bilincs következtében.

5) A Testület megvizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott testi kényszert.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben a bilincselés végrehajtása érdekében alkalmaztak testi kényszert. A panaszost álló testhelyzetben, a tanult fogások segítségével kezének hátra helyzetbe hozásával helyezték fel a bilincset.

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése értelmében a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége e nélkül is biztosítható.

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése alapján a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Rtv. 47. §-a a testi kényszer alkalmazására vonatkozóan rögzíti, hogy a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést alkalmazhat.

Az Rtv. testi kényszerre vonatkozó rendelkezéseit a Szolgálati Szabályzat 40. §-a egészíti ki. Az (1) bekezdés szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény

vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. Továbbá a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

Tekintettel arra, hogy az előző pontban a Testület a panaszos bilincselését jogszerűnek ítélte meg, így a kifejtett testi kényszer kapcsán sem határozhatott másként, hiszen azt a rendőrség a bilincselés végrehajtása érdekében alkalmazta a panaszossal szemben. Emiatt az alapjogot nem sértő bilincselés foganatosítása érdekében alkalmazott testi kényszer kapcsán a Testület úgy határozott, hogy az nem sértette a panaszos emberi méltóságához való jogából levezethető testi integritáshoz való jogát.

Az alapjogot nem sértő bilincselés végrehajtása érdekében alkalmazott testi kényszer kapcsán a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy nem sérült a panaszos emberi méltóságához való jogából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joga.

6) A panaszos sérelmezte, hogy vele a rendőrség úgy íratott alá dokumentumokat, hogy a szemüvege nem volt nála, így nem láthatta, hogy mit ír alá.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszos egyszer sem jelezte, hogy szüksége lenne a szemüvegére. A panaszossal egyébként az előállítás idejéről szóló igazolást és a meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet írtatták alá, amely dokumentumokat minden intézkedés alatt álló személynek alá kell írnia a hitelesség jegyében. A panaszost nem kényszerítették aláírásra, azokat önként aláírta.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Azt Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

Habár a rendőrség és a panaszos által előadottak ellentmondanak egymásnak, mégis jelen ellentmondást a Testület az ambuláns lapban foglaltak alapján fel tudta oldani. Az orvosi dokumentáció tartalmazza, hogy a panaszos jelezte, hogy mivel nincs nála szemüveg nem látja, hogy mit fog aláírni, így az aláírását megtagadja két tanú jelenlétében. A két tanú pedig az a két rendőr, akik a panaszost a kórházba kísérték, majd a vizsgálatok elvégzését követően a kapitányságra. A két rendőr nevét és azonosító számát, valamint aláírását is tartalmazza az ambuláns lap, így ebből megállapítható, hogy a két rendőr tudott arról, hogy a panaszosnál nincs szemüveg, nem látja mit ír alá, így jelezte a jelenlétükben ezt a körülményt. A rendőröknek, amennyiben nem az ő jelenlétükben írtatták alá a panaszossal a két rendőrségi dokumentumot, akkor értesítenie kellett volna a kollégáikat ezen körülményről. Emiatt a Testület nem határozhatott másként, minthogy megállapította a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a sérelmét, hiszen a rendőrség tudott arról, hogy a panaszosnál nincs szemüveg és nem tud aláírni, hiszen nem látja mit ír alá.

Tekintettel a fentebb közöltekre a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a sérelmét állapította meg.

V.

A Testület lefolytatott vizsgálatában megállapította, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga a vele szemben foganatosított rendőri intézkedés következtében. A panaszos előállítása kapcsán a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy annak jogalapja, valamint időtartamának arányossága nem sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát. A panaszossal szemben végrehajtott biztonsági intézkedés nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát. A panaszos bilincselése kapcsán a Testület úgy határozott, hogy az Rtv. 48. § b) annak végrehajtására kellő jogalappal szolgált, így az nem sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát. A bilincselés végrehajtása érdekében alkalmazott testi kényszer kapcsán a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi integritáshoz fűződő alapvető joga. A Testület nem találta alaposnak a panaszos rendőri túlkapásra vonatkozó kifogását, így úgy határozott, hogy nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való jogából levezethető testi épséghez fűződő alapvető joga, hiszen a rendőri intézkedés során a rendőrök nem alkalmaztak vele szemben felhatalmazáson túli erőszakot, így sérülése az intézkedés során nem keletkezett. Végezetül a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő jogának a sérelmét állapította meg, hiszen a rendőrség tudomással bírt arról, hogy a panaszosnál nincs szemüveg, így nem látja azt, hogy milyen dokumentumokat ír alá, mégis ezen körülményt figyelmen kívül hagyva a panaszossal rendőrségi dokumentációkat írtak alá.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. szeptember 24.

Dr. Lukács Tamás
elnök, előadó testületi tag

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag